

Palvelujen myöntämisen perusteet: Työosuusrahojen myöntämisen perusteet 1.1.2025 alkaen

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 23.10.2024 § 85

Valmistelijat Juho Suortti p. 050 435 2770
Päivi Junnilainen p. 040 533 5729
Laura Vääntinen p. 050 347 1022
Ulla Kuittu p. 050 353 8310

Selostus asiasta

Yleistä

Keski-Suomen hyvinvointialue järjestää vammaisille henkilöille työtoimintaa kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) annetun lain ja sosiaalihuoltolain (710/1982) nojalla. Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) astuu voimaan 1.1.2025 ja samalla erityishuoltolaki kumotaan. Asiakkaille, joille palvelu on myönnetty ennen 1.1.2025 kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) nojalla, työosuusrahan maksaminen jatkuu voimassa olevan palvelupäätöksen mukaisesti enintään uuden vammaispalvelulain siirtymäajan 3 vuotta tai kunnes asiakkaan palvelutarve arvioidaan ja palvelupäätös tehdään vastaamaan uuden vammaispalvelulain mukaisia palveluja.

Keski-Suomen hyvinvointialue järjestää 1.1.2025 alkaen vammaisille henkilöille työtoimintaa uuden vammaispalvelulain 27 §:n mukaisena kehitysvammaisten henkilöiden työtoimintana ja sosiaalihuoltolain 27 e §:n mukaisena vammaisten henkilöiden työtoimintana. Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan tarkoituksena on tukea kehitysvammaisen henkilön toiminta- ja työkykyä sekä edistää hänen pääsyään työelämään. Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnalla tuetaan kehitysvammaisten henkilöiden omia vahvuuksia työelämään osallistumisessa. Sosiaalihuoltolain 27 e §:n (710/1982) mukainen vammaisten henkilöiden työtoiminta on tarkoitettu työkyvyttömille henkilöille, joilla ei ole edellytyksiä osallistua työhön, ja joiden toimeentulo perustuu pääosin sairauden tai työkyvyttömyyden perusteella myönnettäviin etuuksiin. Sosiaalihuoltolain mukaista työtoimintaa järjestetään vammaisille henkilöille sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujille. Työtoiminta on tarkoitettu pääsääntöisesti 18-64-vuotiaille henkilöille. Työtoimintaan osallistuminen on asiakasmaksulain 4 §:n mukaisesti maksutonta.

Työtoimintaan osallistuvalla ei makseta palkkaa, sillä kyseessä on sosiaalipalvelu, ei työsuhde. Työtoimintaan osallistuvalla voidaan kuitenkin hyvinvointialueen harkinnan mukaisesti maksaa työosuusrahaa ja hyvinvointialue voi päättää työosuusrahan suuruuden, sillä työosuusrahan maksamisvelvoitetta tai määrää ei ole lailla säännelty. Verovapaan työosuusrahan yläraja on 12 euroa päivässä Tuloverolain (1535/1992) 92 § 23 momentin mukaisesti.

Maksettavan työosuusrahan määräksi esitetään 8-12 euroa/työpäivä liitteen mukaisesti. Työosuusrahan maksaminen kohdennetaan työtoimintaan osallistuville henkilöille, päivätoimintaan osallistumisesta ei jatkossa makseta työosuusrahaa. Mikäli työtoiminnan asiakkaan palvelu on järjestetty ostopalveluna, noudatetaan työosuusrahan määräytymisessä voimassa olevan ostopalvelusopimuksen kirjauksia työosuusrahaa koskien.

Kehitysvammaisten henkilöiden työtoimintaan osallistuvalla voidaan maksaa erillinen matkakorvaus, mikäli asiakas kulkee työtoimintaan julkisia

joukkoliikennevälineitä käyttäen. Matkakorvaus on enintään julkisen joukkoliikenteen käyttämisestä aiheutuvan kustannuksen suuruinen.

Maksettavat korvaukset ovat voimassa toistaiseksi 1.1.2025 alkaen.

Vaikutusten arviointi

Kunnista siirtyi hyvinvointialueelle erilaisia työosuusrahojen maksamisen käytäntöjä, joita nyt yhtenäistetään asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun vuoksi. Lakisääteisesti työosuusrahojen maksaminen ei ole velvoittavaa ja määrärahat kohdennetaan hyvinvointialueen toimipisteissä tai muilla ulkopuolisilla työpaikoilla työtoimintaan osallistuville. Vuonna 2023 työosuusrahoja maksettiin 380 000 € ja kuluvan vuoden ennusteen mukaisesti sama euromäärä. Talousarvioon vuodelle 2025 ehdotetaan varattavaksi 200 000 € määräraha.

Myöntämisen perusteiden muutos vaikuttaa 290 erityishuoltolain mukaiseen asiakkaaseen, joille on myönnetty alle 8 € työosuusraha. Työosuusrahaa 8-12 €/toimintapäivä myönnetään 130 asiakkaalle. Sosiaalihuoltolain mukaisessa työtoiminnassa työosuusraha on myönnetty 30 asiakkaalle, joista vain muutamalle maksetaan alle 8 € työosuusraha.

Ostopalvelusopimusten osalta työosuusrahoja maksetaan asiakkaille voimassa olevan ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä	Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu
Päätösehdotus	Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 1) merkitsee asian tiedoksi. 2) esittää aluehallitukselle hyväksyttäväksi liitteen mukaisen ehdotuksen myöntämisperusteiksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Asiaa kokouksessa oli esittelemässä palvelujohtaja Päivi Junnilainen. Asian käsittelyn aikana kokouksesta poistui Jorma Poti klo 18:26. Asiaa kokouksessa oli esittelemässä palvelujohtaja Päivi Junnilainen klo 18:22-18:32.

Aluehallitus 17.12.2024 § 328
2373/05.00.00/2024

Selostus asiasta
Palvelujen myöntämisen perusteet on lisäksi käsitelty vammaisneuvostossa 17.10.2024 § 48, palveluntuottajien vaikuttamistoimielimessä 21.10.2024 § 37, vanhusneuvostossa 22.10.2024 § 56 ja lasten, nuorten ja perheiden lautakunnassa 23.10.2024 § 75-87.

Toimielinten päätökset ovat oheisaineistona. Työosuusrahojen myöntämisen perusteisiin ei annettu evästyksiä eikä liitteenä olevaan myöntämisperusteisiin ole näin ollen tehty muutoksia toimielinten käsittelyjen perusteella.

Palveluntuottajien vaikuttamistoimielin on todennut yleisenä evästyksenään, että muutokset tulee käydä läpi palveluntuottajien kanssa. Palveluista vastaavien asiantuntijoiden vastaus evästykseseen on, että muutokset käydään aina läpi päätöksenteon jälkeen palveluntuottajien kanssa yhteisessä tapaamisessa.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 § Aluehallituksen tehtävät ja toimivalta

Esittelijä	Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää hyväksyä työosuusrahojen myöntämisen perusteet liitteen mukaisesti 1.1.2025 alkaen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.